

بررسی نقش شناخت و خانواده در ازدواج جوانان

فاطمه کمری^۱، معصومه کمری^۲

۱- دانشجوی کارشناسی ارشد برنامه ریزی درسی دانشگاه آزاد اسلامی واحد دزفول
اداره آموزش و پرورش منطقه سردشت دزفول، آموزگار آموزشگاه حضرت زینب(س)

Fatemeh.mafmmafm@gmail.com

۰۹۱۶۹۹۵۶۸۴۶

۲- دانش آموز مقطع دوم متوسطه رشته ی علوم انسانی دبیرستان فرزانهگان (دوره دوم) دزفول

masoummafm@gmail.com

۰۹۱۶۸۵۵۵۴۶۸

چکیده

حضرت محمد (ص) فرمودند : نزد خداوند هیچ بنایی محبوب تر از ازدواج نیست.

ازدواج یکی از معنادارترین تصمیمات در زندگی یک شخص بالغ است. پسران و دختران جوان، سعادت خود را در سایه ی زندگی مشترک جستجو می کنند. چنین کششی به طور طبیعی و فطری در انسان ها وجود دارد و نمی توان از آن صرف نظر کرد. انتخاب همسر در سن مناسب، یک انتخاب اولویت گرا است؛ در واقع، ازدواج در سن مناسب باعث می شود از بین چند کاندیدا حق انتخاب احسن و بهتر را داشته باشیم. اما هر چه سن ازدواج بالاتر رود، انتخاب تناسب گرا تر می شود؛ یعنی باید به تناسب شرایط دست به انتخاب بزنییم. لذا گاه از معیارها و اصول خود می زنییم و کوتاه می آییم و این خود یک آسیب است. از آنجا که مهم ترین نهاد اجتماعی یعنی خانواده با ازدواج آغاز می شود، ضروری است اطلاعات و دانسته های فرد در برابر این تصمیم به میزان کافی باشد؛ از این رو، اگر این تصمیم گیری مبتنی بر آگاهی و شناخت همه جانبه فرد و خانواده اش باشد، ازدواج و انتخاب را آگاهانه تر و رابطه زوجین را پایدار تر می کند.

کلید واژه ها

ازدواج ، شناخت ، جوانان ، خانواده ، انتخاب همسر

۱. مقدمه

چند سالی است که در کشورمان شاهد تأخیر در ازدواج در بین جوانان هستیم. یکی از مهم ترین حقوقی که والدین در قبال فرزندان جوان خود دارند؛ ساماندهی امر ازدواج ایشان است. (تبرایی/مبلغی/حسامی، ۱۳۹۵، ص ۷)

جوانان نیازهای مختلفی دارند؛ که از جمله مهم ترین آنها، نیاز عاطفی و نیاز جنسی است. بهترین راه برای ارضای این نیازها ازدواج است. تقویت ایمان، حفظ عفت و استفاده مفید از دوران بانشاط جوانی نیز از جمله فواید ازدواج بهنگام هستند.

ازدواج بهنگام از دیدگاه اسلام نیز اهمیت بسیار دارد، آنچنان که در روایات آمده است: جوانی که در آغاز جوانی اش ازدواج کند، شیطان خود را نسبت به دوسوم دینش ناامید کرده است. (شریفی، ۱۳۹۶، ص ۱۷۵)

جوانان برای داشتن ازدواجی موفق، باید آگاهانه پیش روند و تصمیم بگیرند. خودشناسی و کسب شناخت درباره نقش خود و همسر، از شناخت های ضروری پیش از ازدواج هستند. پسران و دختران می بایست پیش از ازدواج با تفاوت های زنان و مردان در ابعاد مختلف رفتاری، جسمی، جنسی، روانی، فکری و... و همچنین ملاک ها و معیار های انتخاب همسر آشنا شوند.

برای تسهیل امر ازدواج و تحقق ازدواج آسان نیز می بایست در جنبه های مختلف از جمله: در برگزاری مراسم و تشریفات عروسی، بیشتر صرفه جویی شود و ساده تر گردد و برخی رسوم غلط از بین روند.

۱-۱. روش شناسی

روش گردآوری مطالب در این پژوهش، مطالعه ی کتابخانه ای بوده است.

۲. نیازهای اساسی جوان

نیازهای جوان، در طبقه بندی های مختلفی قرار می گیرند؛ از جمله نیاز به سلامت، محبت و امنیت. شاید بتوان گفت یکی از مهم ترین نیازهایی که جوان در خود احساس می کند، احتیاج به همراهی از جنس مخالف است؛ نیازی که باید به درستی مدیریت شود. این همراهی نیازهای مختلفی را نیز برآورده می سازد؛ از جمله نیاز عاطفی و نیاز جنسی. (آیت الهی [او دیگران]، ۱۳۹۷، ص ۱۷)

نیاز عاطفی به جنس مخالف در جوانی به اوج خود می رسد. در آموزه های دینی، برآورده شدن این نیاز در چارچوب ازدواج توصیه شده است.

وَمِنْ آيَاتِهِ أَنْ خَلَقَ لَكُمْ مِنْ أَنْفُسِكُمْ أَزْوَاجًا لِتَسْكُنُوا إِلَيْهَا وَجَعَلَ بَيْنَكُمْ مَوَدَّةً وَرَحْمَةً إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَاتٍ لِقَوْمٍ يَتَفَكَّرُونَ؛

و از نشانه های او این است که همسرانی از [جنس] خودتان برای شما آفرید تا بدان ها آرامش یابید و در بین شما دوستی و رحمت قرار داد. قطعاً در آن [ها] نشانه هایی است برای گروهی که تفکر می کنند. (روم / ۲۱)

یکی از مهم ترین نیازهای زیستی، ارضای غریزه جنسی است. بی گمان آنچه می تواند به این نیاز اساسی پاسخ گوید، ازدواج است.

۳. اهمیت ازدواج در اسلام

اهمیت ازدواج در دین مبین اسلام تا آن اندازه بالاست که در قرآن کریم از همسران به عنوان زیبایی برای یکدیگر و مایه ی آرامش یاد می کند.

اسلام، غریزه جنسی را از نعمت های بزرگ الهی می داند. در عین حال، برای ارضای این غریزه نیز، همچون سایر غرایز، حدود و شرایطی را قائل شده و تجاوز از آن قیود و نادیده گرفتن آن محدودیت ها را در هیچ شرایطی مجاز ندانسته است. (مصباح یزدی، ج ۲، ص ۲۴۵-۲۴۸)

از دیدگاه اسلام، تنها راه مشروع و مقبول ارضای غریزه جنسی، ازدواج است. ازدواج، در اسلام، به عنوان یک امر خیلی مقدس و یک عبادت کم نظیر و در برخی موارد، به عنوان واجب شرعی به شمار آمده است. در اسلام هیچ بنایی محبوب تر از بنای ازدواج نیست؛ و دو رکعت نماز شخص ازدواج کرده، برتر از هفتاد رکعت نماز انسان عزب ارزیابی شده است. (شریفی، ۱۳۹۶، ص ۱۷۴)

شخصی به نام عکاف به محضر پیامبر اکرم (ص) آمد و حضرت از او پرسید که « آیا ازدواج کرده ای؟ » وقتی وی به رغم اینکه از نظر توانایی مالی مشکلی نداشت، پاسخ منفی داد پیامبر اکرم (ص) به او فرمود: ازدواج کن وگرنه از زمره گناهکاران به شمار می آیی. (مجلسی، بحارالانوار، ج ۱۰۰، ابواب النکاح، باب ۱، ص ۲۲۱، حدیث ۲۷).

باتوجه به آن روایت مشهور پیامبر اکرم (ص) که فرمود: « ازدواج سنت من است و هر کس از سنت من اعراض کند، از من نیست »، می توان گفت که یکی از شرایط مسلمانی، ازدواج است. (شریفی، ۱۳۹۶، ص ۱۷۴).

ازدواج زود هنگام نیز مورد تأکید قرار گرفته است. در روایت آمده است، جوانی که در آغاز جوانی اش ازدواج کند، شیطان خود را نسبت به دوسوم دینش ناامید کرده است. (شریفی، ۱۳۹۶، ص ۱۷۵)

پیامبر اکرم (ص)، در یک خطاب کلی، به همه جوانان می فرماید :

ای جوانان! هر کدام که می توانید، ازدواج کنید؛ زیرا ازدواج موجب عفت چشم و پاکدامنی می شود و هر کسی که امکان ازدواج ندارد، برای فرونشاندن آتش شهوت خود، روزه بگیرد. (حداد، اخلاق النبی فی القرآن و السنه، ج ۲، ص ۶۹۲)

یکی از راه های نجات از فقر و بهره مندی از رفاه مادی، ازدواج معرفی شده است. امام صادق (ع) می فرماید شخصی نزد پیامبر اکرم (ص) آمد و از فقر و تنگدستی نالید؛ پیامبر اکرم به او فرمود: « ازدواج کن » و آن شخص ازدواج کرد و پس از مدتی وضع زندگی او رو به بهبودی نهاد. (شریفی، ۱۳۹۶، ص ۱۷۵)

۴. فواید ازدواج بهنگام

۴-۱. یکی از سپرهای قوی و محکم در برابر لغزش ها و وسوسه های مهلک و یا به تعبیری دیگر راه تقویت ایمان و حفظ عفت، ازدواج است.

در دوران نوجوانی و جوانی شخص با کشمکش های کاملا متضاد روبرو است، از یک طرف جاذبه های فطری و معنویات او را به سوی کمال و پیشرفت سوق می دهد، از طرف دیگر جاذبه های غریزی و امیال جنسی در او فعال می شود. هر دو این امیال برای فرد لازم و ضروری است و خدای متعال از روی حکمت و مصلحت برای رشد و کمال انسانیت این کشش ها و جاذبه ها را قرار داده است. برای رسیدن به رشد متعال باید هر دو را به طور صحیح و از راه اصولی پیش برد تا کار به یک مسیر باریک و خطرناک کشانده نشود.

گزینه ازدواج یکی از موارد صحیح و منطقی برای رشد معنوی و ایمن بودن از طغیان های جنسی برای نسل جوان است.

۴-۲. استفاده مفید از دوران بانشاط جوانی

بهار ازدواج، دوران جوانی است. در این دوران، شور و نشاط مخصوصی بر انسان حاکم می باشد. این فرصت البته با شرایط و زمینه های خودش، راهی است که شخص می تواند از آن نهایت فایده و لذت را احساس کند و شور و صفا در این سنین بیشتر به چشم می خورد. والدین باید زمینه رشد را در فرزندان شان ایجاد کنند و برای فراهم شدن موقعیت ازدواج فرزندان و دوری از گناه و معصیت آنها، خود را مسئول بدانند و برنامه ای سنجیده برای اولاد خود داشته باشند و از غفلت و بی توجهی پرهیز کنند که بی خیالی و بی تدبیری اثرات منفی و سویی را در پی خواهد داشت. (ازدواج آسان برای جوانان، موسسه انتشاراتی و تبلیغاتی پونه)

۵. شناخت های ضروری پیش از ازدواج

۵-۱. خود شناسی

انسان تا خود را به خوبی نشناسد، نمی تواند تشخیص دهد که چه کسی همتا و هم شأن اوست. برای شناخت خود باید از موضوعاتی در ابعاد مختلف مانند :

۱. شناخت ظاهر خود؛

۲. شناخت احساسات و عواطف خود؛

۳. شناخت نسبت به وضعیت خلق و خوی خود؛

۴. شناخت نسبت به میزان مسئولیت پذیری خود؛

۵. شناخت حساسیت ها و نقاط ضعف و قوت خود؛

۶. شناخت نحوه ارتباط خود با سایرین؛

۷. شناخت علایق و سلیقه های خود؛

۸. آگاهی از توانایی و استعداد های خود؛ و

۹. آگاهی از ارزش ها و فرهنگ شخصی خویش؛ شروع کرد و ضمن کمک گرفتن از نظر دیگران در مورد خود، جواب آنها را مشخص نمود. صداقت در هنگام خود شناسی به انسان فرصت می دهد تا شخصیت پنهان خود را بهتر بشناسد.

۵-۲. کسب شناخت درباره ی نقش خود و همسر

۵-۲-۱. شناخت های مرتبط با همسر

یکی دیگر از پیش نیازهای ازدواج، کسب آگاهی نسبت به مسائلی است که مرتبط با همسران است. مادامی که شما نسبت به ویژگی ها، محدودیت ها، شرایط زیستی، روانی، نقش و وظایف همسران و وظایف و نقش خودتان در قبال همسران به عنوان جنس دیگر هیچگونه آگاهی نداشته باشید و متقابلا او نیز از این موارد در خصوص شما آگاهی نداشته باشد، هر دو با انتظارات غیر موجه و غیر واقع بینانه ای روبرو خواهید شد و بر همین اساس، کنش و واکنش های ناسازگارانه ای میان شما پدید خواهد آمد که رضایتمندی زناشویی را به مخاطره می افکند. (تیرایی/مبلغی/ حسامی، ۱۳۹۵، ص ۲۵)

۵-۲-۲. شناخت تفاوت های زن و مرد

۵-۲-۲-۱. تفاوت های جسمی زنان و مردان

زن ها ظریف تر از مردان هستند و مردان عضلات قوی تر و قدرت بدنی بیشتری دارند. در ضمن خون مردان دارای اکسیژن بیشتری است و قلب آنها نیز به هنگام فعالیت بدنی، مجال بیشتری برای فعالیت دارد. بر همین اساس به هنگام تقسیم وظایف در خانواده، مردان باید بخش سخت افزاری امور خانه و زنان نیز امور نرم افزاری خانواده را برعهده گیرند.

در ضمن از آنجا که زنان لطیف تر از مردان، و مردان خشن تر از زنان هستند، زنان رفتار جدی مرد را خشونت بی رحمانه نشمارند و از شوهر خود انتظار ابراز محبت زنانه نداشته باشند و در رفتارهای گوناگون شوهر خود نیز به ابراز محبت های او توجه کنند. مردان هنگام خرید برای خانه، تعمیر لوازم منزل و هر خدمتی که به خانواده می کنند، پیام های محبت آمیزی دارند.

به مردان نیز توصیه می شود به همسر خود سخت گیری نکنند. همچنین از تأثیر کلماتی که بار عاطفی دارند، غفلت نورزند و به شدت از تندخویی بپرهیزند و از همسر خود حمایت و حفاظت کنند؛ زیرا زنان به دلیل ظرافت جسمانی و عواطف لطیف، آسیب پذیرترند. (آیت الهی [و دیگران]، ۱۳۹۷، ص ۱۰۴)

۵-۲-۲-۲. کلی نگر در برابر جزئی نگر

مردان در مقایسه با زنان با یک نگاه کلی به مسائل می نگرند؛ در حالیکه زنان جزئی نگر هستند. این خصیصه موجب می شود تا زنان جزئیات یک مسئله را با دقت بیشتری مدنظر داشته و به یاد آورند. در حالیکه مردان به جزئیات توجه ندارند. این ویژگی مردان گاهی از سوی زنان با عنوان « مردان بی دقت » و در مقابل، ویژگی جزئی نگری زنان نیز با عنوان « زنان حساس » تعبیر می شود. (تبراوی / مبلغی / حسامی، ۱۳۹۵، ص ۲۶)

۵-۲-۲-۳. تفاوت در ابعاد ارتباطی

زنان و مردان در بعد ارتباطی نیز در چندین جنبه با یکدیگر تفاوت دارند :

الف) تخلیه تنش از طریق گفتگو

زنان در مقایسه با مردان، بیشتر تمایل دارند تا تنش های خود را از طریق گفتگو تخلیه کنند. این در حالی است که مردان در هنگام بروز تنش، بیشتر تمایل دارند تا خلوت کنند و کمتر مورد پرس و جو قرار گیرند. (تبراوی / مبلغی / حسامی، ۱۳۹۵، ص ۲۶)

مردان بسیاری از اوقات در سکوت می اندیشند و سپس نتیجه پایانی را به زبان می آورند. آنان دوست ندارند تردیدشان را نشان دهند. همچنین تحلیلی و استدلالی سخن می گویند، بی آنکه متوجه احساسات خود باشند. از سویی، برای صحبت کردن درمورد احساس های خود به ویژه احساس های منفی مانند عصبانیت و سرخوردگی، تمایل کمتری دارند. آنها معمولاً بیان این نوع

احساس ها را ضعف می دانند. این درحالی است که زنان پس از تجربه احساس منفی دوست دارند در مورد آن صحبت کنند تا از این طریق آرامش یابند. (آیت الهی [او دیگران]، ۱۳۹۷، ص ۱۰۶)

(ب) تفاوت در مهارت های ارتباط کلامی

زنان در مقایسه با مردان از یک برتری نسبی در گزینش و به کارگیری واژه های مناسب برخوردارند. آنها همچنین در زمینه روان بودن سخن گفتن و استفاده از برخی مهارت های کلامی مانند: لطافت در سخن گفتن برتری نشان می دهند. دقیقاً برعکس، تسلط و مهارت کلامی مردان برتری کاملی را از لحاظ کیفیت و کمیت نسبت به زنان نشان می دهد. (تبرایی/مبلغی/حسامی، ۱۳۹۵، ص ۲۶)

(ج) تفاوت در مهارت های ارتباط غیر کلامی

زنان بیشتر از مردان از ارتباط غیر کلامی (ارتباط بدون استفاده از واژه)، همچون: استفاده از اجزای چهره، زبان بدن و مانند آن برای برقراری ارتباط، نشان دادن واکنش و ابراز احساسات خود استفاده می کنند و از مهارت بیشتری در این زمینه برخوردارند. (تبرایی/مبلغی/حسامی، ۱۳۹۵، ص ۲۶)

(د) تفاوت در نحوه گوش دادن

یکی دیگر از تفاوت ها مربوط به شیوه گوش دادن و پاسخ دهی به ارتباط است. در حالیکه مردان از پاسخ های مثبت صرفاً برای تأیید (مثلاً: بله، درست می گوئید) استفاده می کنند، زنان از پاسخ مثبت علاوه بر تأیید، به منظور پذیرندگی (بله، گوش میدهم) نیز استفاده می کنند. (تبرایی/مبلغی/حسامی، ۱۳۹۵، ص ۲۶)

۴-۲-۲-۵. تفاوت در نقش مدیریتی

در تمامی فرهنگ ها و جوامع گوناگون، برای مردان مدیریت خانه و خانواده مهم است.

در آیین اسلام از آنجا که تحصیل مال و اداره زندگی برعهده مردان گذارده شده و مرد مسئول تأمین مخارج زندگی است، مدیریت و سرپرستی خانواده نیز بر دوش آنان نهاده شده است. آیه «الرِّجَالُ قَوَّامُونَ عَلَى النِّسَاءِ» بر این امر دلالت دارد. قوام بودن، مسئولیتی در جهت حفظ مصالح خانوادگی است. (آیت الهی [او دیگران]، ۱۳۹۷، ص ۱۲۵)

۵-۲-۲-۵. تفاوت های جنسی زن و مرد

نکته مهم در زمینه نیاز جنسی همسران این است که گزینه جنسی مردان و زنان با یکدیگر تفاوت های چشمگیری دارد: مردان نسبت به محرک های جنسی سریعتر تحریک می شوند، در مقابل نیاز جنسی خود مقاومت کمتری دارند و هنگام عدم ارضای جنسی خود آسیب پذیرتر هستند. (آیت الهی [او دیگران]، ۱۳۹۷، ص ۹۷)

یکی از تفاوت های همسران آن است که مردان در روابط جنسی با همسر خود معمولاً به سرعت به اوج لذت جنسی می رسند؛ حال آنکه رسیدن به این مرحله در زنان نیازمند مدت زمان بیشتری است. از این رو هر یک از زوجین باید اطلاعات لازم در زمینه چگونگی رضایت جنسی از یکدیگر را کسب کنند و به آن عمل نمایند. (آیت الهی [او دیگران]، ۱۳۹۷، ص ۹۸)

۶. معیار های انتخاب همسر

در اینجا چند معیار مهم برای انتخاب همسر را بیان می کنیم :

۱-۶. تقوا و تدین

یکی از مهم ترین شرایط همسر خوب، تقوا و تدین او است. البته تقوا درجات بسیار دارد. کمترین درجه آن، که نادیده گرفتند در امر انتخاب همسر آفات و آسیب های فراوانی را در پی خواهد داشت، انجام واجبات و ترک محرمات است. پس باید در ازدواج دست کم، به کمترین درجه تقوا، اهتمام جدی ورزید و از اصالت دادن به زیبایی های ظاهری و ثروت و قدرت و امثال آن خودداری کرد. چرا که همه اینها با حادثه ای کوچک و ناچیز ممکن است از بین بروند. آنچه که می ماند تقوای الهی است. (شریفی، ۱۳۹۶، ص ۱۷۸)

امام صادق (ع) می فرماید :

اگر کسی به دلیل زیبایی یا ثروت با یک زن ازدواج کند، خداوند او را به همانها واگذار می کند؛ اما اگر معیار او در انتخاب همسرش، دین او باشد، خداوند زیبایی و ثروت را نیز به او عطا می کند.

البته روشن است که منظور این نیست که در انتخاب همسر، به هیچ وجه نباید به زیبایی های ظاهری توجه شود، که این نیز پیامد های سوئی خواهد داشت. بلکه منظور این است که اصالت را نباید به زیبایی های ظاهری داده و از زیبایی های معنوی و کمالات روحی غفلت ورزید.

مردی به محضر امام حسن (ع) آمد و عرض کرد، دختری دارم و زمان ازدواجش فرا رسیده است، او را به چه کسی بدهم؟ امام حسن (ع) فرمود : کسی که تقوای الهی دارد؛ زیرا اگر او را دوست داشته باشد، عزیزش می دارد و اگر او را خوش ندارد، به او ظلم نخواهد کرد.

۲-۶. اصالت خانوادگی

یکی دیگر از مهم ترین معیار های همسر خوب، اصالت خانوادگی است. جوانان باید بدانند، دختران یا پسرانی که دارای خانواده اصیل نیستند، چندان قابل اعتماد نخواهند بود. البته اصالت خانوادگی به معنای پولدار بودن یا دارای پست و مقام بودن و امثال آن نیست. اصالت خانوادگی یعنی متقی و پارسا بودن خانواده؛ یعنی متدین بودن پدر و مادر. (شریفی، ۱۳۹۶، ص ۱۷۷)

در روایتی، از پیامبر اکرم (ص) نقل شده است که فرموده اند : فرزندان انسان، از نظر ویژگی های جسمی و روحی، بیشتر به برادران زن او شباهت پیدا می کنند. از اینگونه روایات می توان دریافت که اصالت و شرافت خانوادگی همسر، بسیار مهم است.

تذکر این نکته لازم است که اصالت خانوادگی همسر، یکی از شرایط است و نه تنها شرط. چه بسا افرادی که دارای خانواده ای اصیل و باتقوا و باشرافت هستند، اما خود آنان از آن تقوا و شرافت و اصالت بهره ای نبرده اند. پسر نوح از نمونه های تاریخی این مدعا است. (شریفی، ۱۳۹۶، ص ۱۷۷)

۳-۶. اخلاق نیک

یکی دیگر از شرایط همسر خوب، خوش اخلاق بودن است. همسر خوب، کسی است که آراسته به فضایل اخلاقی باشد و در حد توان خودش در صدد دوری از ردایل و زشتی های اخلاقی باشد.

کسی در نامه ای از امام رضا (ع) پرسید : یکی از اقوام من به خواستگاری دخترم آمده است، اما قدری بد اخلاق است. امام رضا (ع) در پاسخ او نوشت : اگر بد اخلاق است، دختر خود را به او نده.

دسته ای دیگر از معیار ها برای انتخاب همسر وجود دارند که به آنها معیار های فرعی می گویند. این دسته از معیار ها از این نظر فرعی نامیده می شوند که جزء اصول نیستند و نقش اساسی در ارتباط زناشویی ندارند. تعدادی از این معیار های فرعی عبارت اند از :

- زیبایی ظاهری؛
- همتایی و همانندی؛
- سطح هوشی و شناختی؛
- وضعیت اجتماعی و فرهنگی؛
- وضعیت قومی و نژادی؛
- وضعیت اقتصادی؛
- سطح تحصیلات؛
- فاصله سنی همسران و ...

۷. اهمیت خانواده در ازدواج

پیدایش ذهن ناخودآگاه در کودکی و نوجوانی به دلیل نقش خانواده در ازدواج

پس از این که فرزندان به دنیا می آیند، پدر و مادر به طور مستقیم بر روی تربیت کودک دست به کار می شوند، آن ها سعی می کنند از محیط هایی که مورد تاییدشان است مانند دوستان، خانواده، مدرسه و فعالیت فرهنگی و غیره استفاده کنند و کودکشان را به مدلی که دوست دارند و مورد تاییدشان است تربیت نمایند.

والدین در نهایت در نوجوانی با هدایت فرزندشان در زمینه شغلی و تحصیلات بر روی شیوه زندگی آینده آن ها تاثیر می گذارند.

علاوه بر مواردی که بیان شده است والدین به صورت غیر مستقیم بر روی ازدواج فرزندشان تاثیر می گذارند، آن ها نقش بسیار مهمی در پیدایش ضمیر ناخودآگاه برای ازدواج دارند. نحوه تعاملات والدین با یکدیگر و روابطی که با شما دارند، بر روی آینده روابط عاشقانه شما و هم چنین انگیزه ازدواج تان اثر می گذارد.

به طوری که در آینده ممکن است به فردی علاقه مند شوید که موقعیتی مشابه با والدین تان داشته باشد و والدین شما را در ذهن تان تداعی کند

۷-۱. نقش خانواده در ازدواج جوانان

زمانی که جوانی تصمیم به ازدواج می گیرد، خانواده او سعی می کنند تا معیارهای خود را برای فرزندشان در نظر بگیرند و به طریق مختلف معیارهایشان را وارد انتخاب فرزندشان کنند. هم چنین والدین بر اساس سبک های فرزندپروری خودشان اقدام به هدایت می کنند. سبک های فرزند پروری عبارت اند از:

۷-۱-۱. سبک مقتدر

خانواده هایی که از سبک مقتدرانه برای تربیت فرزندشان استفاده می کنند می توانند موفق ترین فرزندان را پرورش دهند، زیرا به کودکشان انتخاب کردن، مسئولیت پذیری و مهارت انتخاب کردن و تصمیم گیری را می آموزند. این خانواده ها کودکشان را آماده زندگی و چالش های پیش رو می کنند.

هم چنین در روابط بعدی و ازدواج سازگارتر هستند و از مهارت های لازم برای ازدواج موفق در سطح بالاتری برخوردار هستند و در این شرایط والدین به طور غیر مستقیم فرزندشان را به سمت ازدواج هدایت می کنند اما تصمیم نهایی توسط خود فرد گرفته می شود.

دومین کنفرانس ملی مطالعات خانواده و مدرسه

۷-۱-۲. سبک مستبدانه

سبک مستبدانه روشی است که در آن پدر و مادر، فرزندشان را کنترل کرده و برای آن‌ها تصمیم‌گیری می‌کنند تا فرزندشان به شکلی که آن‌ها دوست دارند رفتار کنند، این کنترل کردن باعث اضطراب فرزندان می‌شود.

اگر چه فرزندان پیرو قوانین خانواده خود بار می‌آیند اما شخصیت وابسته‌ای خواهند داشت و در حل مشکلات خود ناتوان‌اند و برای حل مشکلاتشان نیاز به کمک دیگران دارند و به طور معمول در این خانواده‌ها، دخالت والدین در ازدواج در بیشترین سطح احساس می‌شود.

۷-۱-۳. سبک سهل‌گیرانه

والدینی که از سبک سهل‌گیرانه استفاده می‌کند به طور مکرر فرزندشان را تایید می‌کنند، آن‌ها این باور را در فرزندشان ایجاد می‌کنند که نیاز به تلاش نیست و همواره از دیگران برتر هستند. این فرزندان معمولاً نازپرورده هستند و زمانی که با چالش‌ها و مشکلات رو به رو می‌شوند نمی‌توانند به خوبی آن‌ها را مدیریت کنند.

آن‌ها در صورتی که با شکست رو به رو شوند دیگران را مقصر می‌دانند.

۷-۱-۴. سبک بی‌اعتنا

سبک بی‌اعتنا از نوع آسیب‌زننده‌ترین نوع والدگری می‌باشد، در این خانواده‌ها، والدین ارتباط سرد و کم‌رنگی با فرزندشان دارند و نسبت به فرزندشان بی‌اعتنا بوده و وقت کمی برای او می‌گذارند و در این حالت ممکن است فرزندشان دچار وابستگی به مواد اعتیادآور و دیگر مشکلات روانی شود.

در این سبک تربیتی والدین در امر ازدواج کمترین نظارت را دارد و به فرزندش توجهی آن‌چنانی نمی‌کند.

۷-۲. مشکلاتی که به دلیل نقش خانواده در ازدواج ممکن است برای جوانان ایجاد شود

خانواده‌ها و اطرافیان ممکن است در زندگی زناشویی فرزندان دخالت کنند و این دخالت حتی سال‌های بعد از ازدواج ادامه داشته باشد، در این مقاله اشکالی که خانواده می‌تواند در مراحل مختلف بر روی زندگی زوجین اثر بگذارند را مورد بررسی قرار می‌دهیم:

۷-۲-۱. کنترل

کنترل در والدین به روش‌های مختلفی نشان داده می‌شود و به طور معمول در تعارضات بین افراد و تصمیم‌گیری‌ها خود را نشان می‌دهد، کنترل‌گری در ابتدا به صورت موثر نشان داده می‌شود و بعد از مدتی نتیجه عکس می‌دهد.

۷-۲-۲. ایجاد مشکلات مالی

بسیاری از افرادی که تصمیم به ازدواج می گیرند توان اقتصادی محدودی دارند، اما خانواده ها با به وجود آوردن سدهای مالی و تحت فشار قرار دادن افراد، شرایط سختی را برای آن ها به وجود می آورند.

۷-۲-۳. قطع حمایت

یکی از نقش های خانواده در ازدواج می توان به نقش حمایتی آن ها اشاره نمود، حمایت خانواده هایی که به صورت اقتصادی و عاطفی است، می تواند در زمان جدا شدن و انتخاب شریک زندگی متزلزل شود. در واقع والدین در این حالت اگر حمایت شان را قطع کنند شرایط را تا حدودی برای افراد سخت می کنند.

۸. برگزاری مراسم و تشریفات ازدواج

یکی از آموزه های دینی لزوم برگزاری آشکار مراسم عروسی است. همچنین در خصوص تأکید بر این امر، رفتار پیامبر اسلام (ص) گواهی مناسب است؛ چنانچه نقل شده است روزی پیامبر گرامی اسلام (ص) از خانه های انصار صدای دف شنیدند، فرمودند چه خبر است؟ گفتند: ای پیامبر خدا، فلانی داماد شده است. حضرت فرمودند: الحمدلله، ازدواج را علنی سازید. (تبرایی/مبلغی/ حسامی، ۱۳۹۵، ص ۷۴)

با این همه، صرف مخارج سنگین و زیاده روی در هزینه برای برگزاری مجالس مجلل، از مواردی است که عامل ازدواج هراسی شده و از سویی دیگر، اسراف بوده و تباه کردن اموالی است که خداوند در اختیار ما قرار داده است و آثار آن نیز بعد از ازدواج، طعم خوش زندگی مشترک را بر کام زوجین تلخ می نماید و می تواند بخش زیادی از مشاجرات زوجین را تشکیل دهد. بنابراین هر کسی به اندازه توان و وسع مالی خود باید برای تسهیل این امر اقدام نماید.

۹. رسوم غلط در عروسی که باید از بین ببریم

- مراسم دیدن جهیزیه! این کار موجب می شود تجملگرایی رواج پیدا کند. چنین مراسمی برگزار نکنیم و اگر دعوت شدیم نرویم.
- ریختن نقل یا پول بر سر عروس و داماد! این کار باعث اسراف نقل ها می شود و اینگونه موجب پاره و کثیف شدن پول، که جزء بیت المال است می شویم.
- خریدن لباس عروس گران قیمت!
- تعیین مهریه ی زیاد! مهریه ی زیاد نشان دهنده ی ارزش زن نیست. مهریه یک هدیه از طرف همسر به خانمش هست که موظف است پرداخت کند، پس بهتر است برای مهریه میزانی تعیین گردد که قابل پرداخت باشد.

۱۰. نتیجه گیری

ازدواج تنها راه مشروع و سالم تشکیل خانواده است. همه مکاتب و ادیان الهی به ویژه دین مبین اسلام، ازدواج و تشکیل خانواده را توصیه نموده اند. ازدواج به زن و مرد آرامش می بخشد.

در روایات و احادیث به ازدواج بهنگام توصیه شده است. اما چند سالی است که شاهد تأخیر در ازدواج و افزایش سن ازدواج در بین جوانان و نداشتن تمایل به ازدواج هستیم. به نظر می رسد عوامل مختلفی در این امر دخیل اند که از جمله آنها می توان: توجه بیش از حد به معیار های فرعی (زیبایی ظاهری، سطح تحصیلات و...) و نادیده گرفتن یا کم توجهی به معیار های اصلی (تقوا، اخلاق نیک و...)، عدم آگاهی و شناخت صحیح از خود و نقش همسر، عدم آشنایی با تفاوت های زن و مرد در ابعاد مختلف جسمی، جنسی، عواطف، فکری و روانی و...، هزینه زیاد برگزاری مراسم و تشریفات عروسی و رسوم غلط، رواج تجملگرایی و چشم و هم چشمی را نام برد.

بنابراین برای ازدواج به موقع و آگاهانه و ساده می بایست دختران و پسران قبل از ازدواج به کسب آگاهی و شناخت صحیح از خود (خودشناسی) و نقش همسر، شناسایی معیار های اصلی و فرعی در انتخاب همسر و شناخت تفاوت های زنان و مردان بپردازند؛ همچنین با از بین بردن رسوم غلط و جلوگیری از ولخرجی و برگزاری مراسم پرهزینه و عدم اسراف، یک زندگی ساده، صمیمی و بانشاط را آغاز کنند؛ ان شاء الله .

سپاسگزاری:

تشکر از خداوند که بی منت مرا آفرید و گوهر وجودی ام را صیقل داد .

از پدر و مادرم که همواره مشوق و حامی من بودند سپاسگزارم .

از درگاه ایزد منان آرزوی تندرستی و توفیق روز افزون برای این عزیزان را خواستارم .

ومن الله توفیق

منابع و مراجع

۱. آیت اللهی، زهرا [و دیگران] ، ۱۳۹۷ ، دانش خانواده و جمعیت ، ویراست سوم ، دفتر نشر معارف
۲. تبرایی، رامین / مبلغی، احمد / حسامی، فاضل ، ۱۳۹۵ ، دانستنی های ازدواج سالم ، نشر پارسای سلامت
۳. شریفی، احمد حسین، ۱۳۹۶ ، آیین زندگی ، ویراست دوم ، دفتر نشر معارف
۴. مطلق، محمد اسماعیل / رفیعی فر، شهرام / اسلامی، محمد، ۱۳۹۵ ، ۱۸ سوال و جواب درباره رابطه ازدواج و سلامت، نشر جوان
۵. ازدواج آسان برای جوانان ، موسسه انتشاراتی و تبلیغاتی پونه
۶. منبع: مرکز مشاوره مشاورانه

- <https://moshaveraneh.com/%D>

- [B%D۹%۸۲%D۹%۸۶%https://moshaveraneh.com/%D](#)
[B۸%AF%D۸%-D۹%۸۷AF%D۸%D۷%A۸%D۹%۸۸%D۹%۸۶%D۷%A۸%AE%D۸%D](#)
[AC۸%D۷%A۸%D۹%۸۸%AF%D۸%D۲%B۸%D۷%A۸%D](#)